

BEYOĞLU SENİN

KATILIMINLA BEYOĞLU

SEDEP VE HALK SÜT PERSONELLERİ ODAK
GRUP RAPORU

2021

Bu rapor **İstanbul Planlama Ajansı Sosyal Politikalar Ofisi** tarafından hazırlanmıştır.

2021

Katılımcılar (5 personel): Halk Süt Araç Şoförü, Halk Süt Sosyal Hizmet Personeli, SEDEP Personelleri (3 kadın personel)

Geçim Kaynakları

Yenişehir mahallesinde müzisyenlerin, Tarlabası, Bülbül ve Bostan mahallelerinde midyecilerin (bilhassa Akkiraz Sokak ve çevresi), Hacıahmet Mahallesi'nde ise tekstil sektöründe çalışan ailelerin yoğunlukta olduğu söylendi. Dolapdere'de de midye temizleme ile geçinen ailelerin sayısının fazla olduğu, burada temizlenen midyelerin Aksaray'a gittiği aktarıldı. Dolapdere'de komşuluk ilişkilerinin hala canlılığını koruduğu gözlemleniyor, burada kadınlar bir araya gelip parça başı iş yaparak gelir elde ediyor. Bu işlerin tümünde asıl geliri araçların, mahallelere iş dağıtanların kazandığı gözlemleniyor. Kayıt dışı ve günübirlik çalışma ile göçmen işçiliği ise daha çok Tarlabası'nda görülüyor. Bu bölgede yabancı göçmenler ve Kürtlerin diğer etnik gruplara göre çoğunlukta olduğu illerinden göçen aileler günlük nakliyat işlerinde çalışıyor, hamallık yapıyor. Beyoğlu'ndaki işgaliyelerin verilmesinde hemşericiliğin ve tekelciliğin baskın olduğu düşünülüyor. Bir fırın sahibinin birden fazla tezgâhı satın aldığı, tezgâhta duranların kazancının büyük bir kısmının çevredeki fırın sahiplerine gittiği gözlemleniyor. Yenişehir, Hacıahmet ve Hacıhüsrev mahallelerinden oluşan bölgede ev ziyaretlerinde bulunan personeller kadınları ve çocukları genellikle evde bulduklarını söyledi. Otel terliği paketleyen, boncuk işi yapan, ev eksenli çalışan kadınların yoğunlukta olduğu bu mahallelerde çocuklar da genellikle okulu terk etmiş durumdadır. Yine Hacıahmet mahallesinde evde yemek yapan kadın sayısı oldukça fazladır. Kadınların evde yaptığı yemekler erkekler tarafından seyyar arabalarda satılıyor. Dolapdere'de ise merdiven ve ev temizliklerine giden, dolayısıyla evin dışında çalışan kadınların daha fazla olduğu gözlemleniyor. Bu durumda çocuklar da ya anneleriyle işe gidiyor ya da komşular tarafından bakılıyor. Kulaksız tarafında yaşayan Roman gençlerin Kulaksız Mezarlığı'ndaki defin işlemlerine destek olarak günübirlik gelir elde ettiği görülüyor. Kadınlar ise genellikle gündelik temizlik işlerine gidiyor.

Sosyo-Ekonomik Bulgular ve Sorunlar

Çocukların evin dışında vakit geçirecek güvenli mekânlarının olmaması Beyoğlu'nun pek çok yeri için müşterek bir sorun olarak tarif ediliyor. Özellikle Hacıahmet, Hacıhüsrev ve Tarlabası bölgelerinde sokaklarda oyun oynayan çocukların yaygın olduğu fakat bu durumun çeşitli istismarlara davet çıkardığının altı çiziliyor. Söz konusu bölgelerde hanelerde çocuk nüfusunun kalabalık olduğu, ailelerin çocuklara yetişemediği ve çocukların sokak dışında bir alternatifi olmadığı anlatılıyor. Yine Hacıahmet bölgesinde nitelikli devlet okulu olmadığı, bir okulda

birkaç mahalleden çocuğun yaklaşık kırk kişilik sınıflarda eğitim gördüğü dikkat çekiyor. Bölgede okul öncesi eğitim kurumu ise bulunmuyor. En yakın Yuvarımız İstanbul kreşine ise ulaşımın zorluğu sebebiyle erişilemiyor. Ancak, Kasımpaşa bölgesinde Beyoğlu Belediyesi'ne ait Hazerfan Anaokulları bulunuyor ve buradaki aileler kreşlerden fazlasıyla faydalanıyor.

Hacıahmet vb. daha dezavantajlı bölgelerde ilçe belediyesinin hizmetleri de oldukça kısıtlıdır. Hizmet merkezleri sınırlı olsa da, ilçe belediyesinin sosyal yardım kartı olan Kırmızı Kart bu bölgelerdeki aileler tarafından da yoğun bir şekilde kullanılıyor. Ancak, söz konusu kartın sadece belediyeye ait sosyal markette geçerli olması sebebiyle aileler çoğu zaman temel gıdaya erişim sorunu yaşıyor. Yine de, İBB ekipleri bu kartın hemen hemen her ailede bulunduğunu söylüyor. Bu kartın kriterleri arasında sigortalı bir işte çalışmamak bulunuyor, dolayısıyla kartın yaygın olduğu Kasımpaşa ve Hacıahmet-Hacıhüsrev-Yenişehir-Dolapdere-Tarlabaşı bölgelerinde kayıt dışı çalışmanın yaygın olduğu tahmin edilebilir. Yine Hacıahmet-Hacıhüsrev-Yenişehir bölgesinde kaymakamlığın çocukların eğitimden kopmasını önlemek için verdiği şartlı nakit transferi oldukça yaygın görülüyor. Ancak, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın yalnız annelere sağladığı SED desteğine neredeyse hiç rastlanmıyor çünkü bu bölgelerde çalışan personeller neredeyse hiç tek ebeveynli haneye girmediklerini söylüyor. Ancak, Hacıhüsrev'de çocuklarıyla birlikte yalnız yaşayan az sayıda kadın olduğu fakat resmi olarak evliliği süren kadınların sosyal yardımlardan çok haberdar olmadığı görülüyor. Muhtarların ise genellikle sosyal yardımları adil dağıtmadığı, kendi taraftarlarına yönelttiği düşünülüyor. Sokaklarda da hane ziyareti sırasında evlerde de genellikle gençlere rastlanmıyor:

“Bırakmış eğitimini, ortaokulda bırakmış. Evde de yok. Nerede olduğu bilinmiyor. Kuryelik yapıyor genelde, mahallede takılmıyor. Mahallede bazen köşe başlarında görürsen madde kullananlardır, kuryelik gibi günübirlik işlerde dahi çalışamayacak durumda olanlardır. Ev ziyaretlerinde ailelere sorduğumuzda genellikle günübirlik çalıştıkları söylenir, sabıkalıdırlar, ‘pek bir hayırları yok’ diye anılırlar.”

Küçükpiyale, Sütlüce, Piyalepaşa, Kulaksız ve Okmeydanı'nın ise daha çok çekirdek ailelerin yoğun olduğu, görece istihdamın içinde tutunabilmiş olanların yaşadığı, suçun ve madde kullanımının daha az görüldüğü yerler olarak tarif ediliyor. Keçeci Piri'nin nüfusunun da genellikle Roman vatandaşlardan oluştuğu fakat burada Hacıhüsrev'deki Romanlardan farklı olarak daha “tutunmuş” ailelerin yaşadığı söyleniyor. Kasımpaşa'da da büyük bir yoksulluk durumu olsa da İBB'den hizmet almak siyaseten reddediliyor. İBB ekipleri bu bölgeye girmekte zorlanıyor. Diğer yandan, genellikle hanelerdeki kadınlar yardım başvurusunda bulunmuş oluyor, başvuruya binaen ev ziyaretine giden personeller evdeki erkek tarafından çıkartılıyor.

Burada erkeklerin siyasi aidiyetlerinin kadınların hizmetlerden yararlanmasının önünde bir bariyer olduğu gözlemleniyor. Dolapdere’de çocuk işçiliği çok yoğun bir şekilde gözlemleniyor, çocuklar bizzat mahallenin içerisindeki dükkânlarda çalışıyorlar. Kız çocukları erkenden okuldan kopmuş olsa da daha az çalışma hayatına giriyorlar. Kız çocukları ne okuldalar ne de işler, genellikle evdeler.

Kentsel Güvenlik

Yeniçeri Ağası sokakta uyuşturucu madde satışının ve seks işçiliğinin yaygın olduğu gözlemleniyor. Sokakta gün boyunca hareketlilik sürüyor. Yine Gölbaşı sokakta uyuşturucu satışı görülüyor fakat buradaki ticaret genellikle mahalle dışından gelen daha üst sınıfla gerçekleşiyor. Uyuşturucu kullanımı ve satışının yaygınlığı Kasımpaşa’da, Dolapdere’de, İstiklal Mahallesi’nde, Çukur, Bülbül ve Bostan’da da fark ediliyor.

Trafik ve Otopark Sorunu

Beyoğlu’nda çalışan ekipler, ilçedeki trafikten ve otopark eksikliğinden dolayı hareketliliğin hayli zor olduğunu sık sık belirtti.

Barınma Koşulları

Tarlabaşı’nda bir evde birbirini tanımayan farklı ailelerin yaşadığı, mutfakların ise ortak kullanıldığı gözlemleniyor. Paylaşımlı evlerin daha düşük kira ödemek için oldukça rağbet gördüğü söyleniyor. Özellikle Yenişehir ve Hacıahmet mahallelerinde büyük bir kentsel dönüşüm ihtiyacı fark ediliyor. Ev ziyaretlerine giden personeller merdivenlerin sallandığı, yıkılmak üzere olan evlere girdiklerini aktarıyor. Bu binalarda telefon çekmiyor ve özellikle kadınlar için büyük bir güvenlik riski oluşuyor.

Öncelikli İhtiyaçlar

- İlçede yeşil alanların yetersizliği tüm personeller tarafından dile getirildi. Çocukların oyun alanı bulunmuyor. Ayrıca, Hacıahmet, Hacıhüsrev, İstiklal mahallelerindeki çocuklar için nitelikli devlet okulları da bulunmuyor, sınıflar çok kalabalık ve okul mahalle dışında kalıyor. Okula gitmek için Hacıahmet parkını kullanan çocuklar uyuşturucu satıcılarının hedefinde.
- Kadınların çoğu evde iş yapıyor fakat ürünlerini satıp gelir elde edebilecekleri bir kanalları bulunmuyor.
- Hacıahmet Parkı mahalleli tarafından çok aktif bir şekilde kullanılıyor fakat buna benzer bir imkân ne Dolapdere’de ne Tarlabaşı’nda bulunuyor. Kasımpaşa ise yeşil alanlar ve

sosyal imkânlar bakımından daha avantajlı görülüyor, bu durumun çocukları sokaktaki tehlikelerden koruduğu düşünülüyor.